

spoštljivo komunikacijo za večjo kakovost medsebojnih odnosov. V skladu s Kvintilijanovim pojmovanjem retorike naj bi tudi komunikacija v šoli temeljila na *dobrem* govorjenju, na *dobro* oblikovani razlagi učiteljev in *dobro* oblikovanih odgovorih učencev. Morda se na prvi pogled znanje zdi skuppek jasnih in neovrgljivih dejstev, ki jih je treba zgolj prenesti oz. se jih naučiti.⁶ A velja poudariti dvoje. Prvič, da je znanje pogosto že ubesedeno v argumentativni obliki (npr., trditve o dejstvih, ki so del učnih vsebin, so *podprte* z raziskovanjem, s preverjanjem in z vrednotenjem novih dejstev), in drugič, četudi »gola dejstva« lahko predstavljajo neko osnovo, oporne točke, te same na sebi nimajo nekega globljega pomena. Dejstvo je, npr., da je v angleščini glagol »to go« uvrščen v skupino nepravilnih glagolov in ima še dve nepravilni glagolski obliki: »went« in »gone«. To dejstvo pa je popolnoma neuporabno in nesmiselno, če ne vemo, kaj in zakaj je to *glagol* oz. *glagolska oblika*, iz česa izvira njegova »nepravilnost«, kdaj se določene oblike uporabljajo oz. kakšne razlike izhajajo iz njihove osnovne, idiomatske ali nepravilne rabe pri opredelitvi dogodkov. Vse to – različno poglobljene in utemeljene (ali morebiti celo različne) definicije in rabe oblik glagola »to go« in različne interpretacije sveta v obče niso več »gola dejstva«, temveč že interpretacije, ki so lahko podprte ali zavrnjene z različnimi utemeljitvami in razlogi. *Konstitutiven del dobre razlage/znanja je torej tudi njena/njegova dobra ubeseditiv.* V skladu s tem cilj in namen pedagoškega diskurza nista (ne moreta biti) zgolj reprodukcija faktičnega znanja učencev, temveč hkra-ti tudi obvladovanje in razvijanje spretnosti jezikovne rabe, v kateri se oblikuje celostno znanje. Izhajajoč iz diskurzivne narave pedagoškega procesa je tako jasno, da se je ob načrtovanju in izvajanju pouka treba osrediniti tudi na proces in spretnosti komuniciranja in ne le na rezultat. Zdi se celo, da je uspešnost rezultata lahko v veliki meri odvisna prav od uspešnosti jezikovne rabe.⁷

Katere so retorične tehnike dobrega govorništva oz. oblikovanja govora? Glede na to, da ima retorika zavidljivo tradicijo (že omenjenih skoraj

6 Kurikularne, didaktične in epistemološke teorije znanje definirajo na različne načine. Gre za zelo kompleksen pojem z dolgo tradicijo tudi nasprotujočih si pogledov. Tukaj namenoma privzemamo zelo poenostavljeno, vsakdanje pojmovanje znanja, ki nakazuje na njegovo »vsebinsko« razsežnost in ga teorije običajno opredeljujejo kot *deklarativno znanje* (o (raz)vrednotenju deklarativnega znanja glejte Štefanc, 2011). Pokazati namreč želimo, da vsakršno »vsebino« vedno konstruiramo šele z jezikom, kar pomeni, da je od tega, kako dobro znamo ubesediti to vsebino, odvisna tudi kvaliteta »ubesedenega znanja«.

7 Več o vlogi jezikovne rabe (tj. retorike in argumentacije) v kontekstu učne uspešnosti glejte v Žmavc, 2016.